

Handläggningsordning för Software Asset Management (licenshantering)

Publicerad: 2023-04-05

Beslutsfattare: Helena Wallskog

Ansvarig funktion: Avdelningen för Infrastruktur

Handläggare: Ann-Charlotte Staverfelt

Beslutsdatum: 2023-06-22

Giltighetstid: Från beslutsdatum och framåt.

Senaste översyn: Finns ingen handläggningsordning sedan tidigare

Sammanfattning: Detta dokument beskriver Mittuniversitetets interna hantering av Software Asset Management (SAM) (licenser). Handläggningsordningen skapar en utgångspunkt för processer som hjälper till att skapa kontroll av de licensregler som avtalats mellan organisationen och de olika tillverkarna vars applikationer nyttjas, samt att sträva efter kostnadseffektivitet.

För hantering av licenser vid Mittuniversitetet, se förvaltningschefens beslut dnr MIUN 2023/1032.

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Installation och kontroll av mjukvara	3
2.1 Installation av godkänd programvara	4
2.2 Installation av licenskrävande mjukvara.....	4
2.3 Kontroll av applikationer.....	5
3 Inköp av mjukvarulicenser	5
3.1 Licenser från godkända leverantörer	5
3.2 Förvaring av licensbevis.....	6
3.3 Kontroll av lediga licenser	7
3.4 Balanserat licensinnehav	7
3.5 Revidering av ägda licensformer.....	7
4 Efterlevnad av licenser	7
5 Roller och ansvar	8
6 Budget	8

1 Inledning

Mittuniversitet ska vara korrekt licensierade och efterfölja de licensregler vi binder oss att använda inom verksamheten.

Den följande dokumentationen beskriver hur Mittuniversitet ska arbeta med licenshantering, för att säkerhetsställa att regelverk följs och för att Mittuniversitetet ska vara korrekt licensierade.

Beslut finns för Regler för licenshantering - MIUN 2023/1032

2 Installation och kontroll av mjukvara

Mittuniversitet ska kunna sammanställa hur många installerade applikationer inom organisationen som kräver licens.

Systemet Snow filtrerar ut kommersiella applikationer som kräver licens. Filtreringen görs via en underliggande tjänst i verktyget som identifierar applikationer. Snow är tillgängligt via en webbportal. Åtkomst till webbportalen ges via licensansvarig, som styr vilka personer/roller som har åtkomst till informationen.

För att säkerhetsställa att Snow innehåller information om alla licenskrävande applikationer synkroniserar det med Active Directory.

Målsättningen är att 90% av maskiner som varit inloggade i AD senaste 90 dagar ska finnas i Snow. Validering sker med Snows AD-tillägg.

Undantag för maskiner som inte inventeras i Snow

- Instrument-/labbdatorer som ej är nätbundna
- Vissa testsystem
- Datorer med Raspberry Pi
- Där Snowklienten inte är möjlig att installera

En lista med maskiner godkända som undantag finns i det gemensamma fildelningsutrymmet för licenshantering – Datorer exkl snowinvent.xlsx

Snow har inbyggda rapporter som visar installerade applikationer övergripande och per maskin/användare. Rapporter används för att följa upp licensafterlevnad samt vid efterfrågan från organisationen.

2.1 Installation av godkänd programvara

För att Mittuniversitetet endast ska installera mjukvara som godkänts av INFRA, så inkommer inköp/önskemål/beställning om mjukvara från användare via Serviceportalen. Ärendet hanteras av IT-Support som avgör om ärendet ska vidare till licensansvarig för licenskontroll och eventuell beställning, eller om IT-Support kan besvara ärendet då licens redan finns att tillhandahålla.

- Om köp av licens sker till personaldator, lämnas ärendet vidare till IT-Support för installation/konfiguration
- Om köp av licens sker till dator-/föreläsningssalar, lämnas ärendet vidare till klientmangagering för installation/konfiguration
- Om beställning av licens gäller för en molntjänst lämnar licensansvarig ärendet vidare till molntjänstgruppen som kontrollerar om molntjänsten uppfyller kraven för molntjänst

Genom automatiska rapporter från Snow, en gång/månad, kan vi upptäcka och spåra nyinstallerad mjukvara.

Om ej godkänd mjukvara upptäcks efter kontroll i Snow, skapas ärende till klientmanagring som via SCCM och JAMF avinstallerar mjukvaran.

På Mittuniversitetets hemsida finns en lista över programvaror som är godkända att beställa.

För att undvika att ej godkänd mjukvara installeras så får ej användare på PC-datorer vara administratörer på sina datorer. Mac-datorer går på grund av operativsystemet, inte att låsa administratörsrättigheterna på.

Gällande installationer på servrar ska ansvarig tekniker för respektive server ta kontakt med licensansvarig och kontrollera om licens finns innan installation sker.

2.2 Installation av licenskrävande mjukvara

Mittuniversitet ska bara installera licenskrävande mjukvara när det är bekräftat att rättighet finns.

Beställning av mjukvara till klient inkommer till ärendehanteringssystemet, efter att användarens chef godkänt beställningen. Licensansvarig kontrollerar mjukvarans licens- och användarregler för att avgöra om mjukvaran kräver licens för att användas. Det genomförs också en kontroll av vilken licenstyp Mittuniversitetet har rätt att använda. Om rättighet att använda mjukvaran finns och om mjukvaran kräver licens, sker kontroll i Snow om det finns någon outnyttjad licens att återanvända. Finns inte det läggs en beställning till licensförsörjningspartnern. När licens erhållits kan installationen genomföras och licensen registreras enligt rutin i Snow.

Installation av mjukvara på server sker efter anmäld Change har godkänts på Infrastrukturavdelningen. Changeanmälan innehåller fråga om licens krävs för förändringen. Licensansvarig kontrollerar mjukvarans licens- och användarregler för att avgöra om mjukvaran kräver licens för att användas. Det genomförs också en kontroll av vilken licenstyp Mittuniversitetet har rätt att använda. Om rättighet att använda mjukvaran finns och om mjukvaran kräver licens, sker kontroll i Snow om det finns någon outnyttjad licens att återanvända. Finns inte det läggs en beställning till licensförsörjningspartnern. När licensen erhållits, kan installation genomföras och licensen registreras enligt rutin i Snow.

2.3 Kontroll av applikationer

Mittuniversitet ska regelbundet kontrollera om det finns applikationer som inte längre nyttjas där licenser kan återanvändas.

Universitetet mäter nyttjande av programvara genom efterlevnadsrapporter. Två gånger per år kommer en kontroll av outnyttjade applikationer att ske.

Snow mäter nyttjande av applikationer baserat på att .exe-filen startats. Mätning baseras på en tidsperiod om 12 månader. Efter 12 månader listas applikationen som installerad men inte använd.

Efter kontakt och godkännande av användaren, kan outnyttjad mjukvara avinstalleras antingen genom manuell avinstallation eller via SCCM/Jamf.

När användare vid Mittuniversitetet avslutar sin anställning lämnas dator tillbaka. Datorn ominstalleras så endast grundinstallationen finns kvar på den, innehållande operativsystem, Snowagent samt Office 365, alternativt skickas datorn vidare till återvinning. Samtliga licenser avregistreras från datorn.

3 Inköp av mjukvarulicenser

3.1 Licenser från godkända leverantörer

För att säkerhetsställa att den mjukvara som köps in är korrekt, verifierad samt följer lag (2016:1145) om offentlig upphandling, ska inköp bara göras hos upphandlad licenspartner eller upphandlade ramavtal. I undantagsfall kan köp göras direkt av leverantör i de fall licenspartner inte kan leverera och inget ramavtal finns.

Genom att använda godkända återförsäljare kan Mittuniversitetet påvisa genomförda licensinköp genom att göra en korsreferens till återförsäljarens fakturaregister.

Ramavtal Atea Licensförsörjning - upphandlingens referensnummer UH2019/70, MIUNS diarienummer 2021/1498

OCRE Software One - MIUNs diarienummer 2021/1692

Handläggningsordning

2023-04-05

DNR: MIUN 2023/1017

Vid köp av mjukvara utan godkännande via INFRA, informeras användaren och dennes chef om detta. Faktura och licensunderlag begärs in och processen lyfts över till INFRA, så att nästa licensperiod hanteras av INFRA.

Vid felaktigt inköpt licens övertar INFRA processen och undersöker möjligheten att häva köpet. Oavsett om köpet kan hävas eller inte, köps korrekt licens in av INFRA och tilldelas användaren.

3.2 Förvaring av licensbevis

Mittuniversitet ska förvara licensbevis på ett ordnat sätt så att det ska vara enkelt att finna för inblandade parter.

Licensinköp skall sparas i Snow License Manager

Licensavtal sparas i Snow License Manager med tillhörande överenskommelser

För att påvisa korrekt inköp, läggs följande in vid registrering av licens i Snow:

- Inköpsdatum
- Juridisk organisation
- Inköpspris
- Fakturareferens
- Applikation
- Avtal
- Antal
- Leverantör
- Serienummer/Licensnyckel
- Dokument – faktura, orderunderlag, licensnyckel

Egna faktorer för att associera med inköpet och för att underlätta spårning, som registreras i samband med licensköp i Snow:

- Användare
- Kostnadsställe
- Kontering – KF 4 Projekt
- Ärendenummer NSP

3.3 Kontroll av lediga licenser

Mittuniversitet ska alltid kontrollera om det finns lediga licenser tillgängliga innan nya köps in.

När en intern beställning av mjukvara görs och mjukvaran kräver licens, ska ansvarig roll kontrollera i Snow om outnyttjade licenser finns. Om det finns så ska licens tilldelas användaren i Snow och en beställning av installation skickas till IT-Support.

Licenser ska kunna flyttas mellan institutioner och avdelningar. Kostnadsställe justeras inte för perpetuallicenser i Snow vid flytt till annan institution/avdelning, detta för att kunna följa kostnadens ursprung. Anteckning skrivs om vilken ny institution/avdelning som övertagit licensen.

Vissa licenser ägs övergripande för alla institutioner och avdelningar.

3.4 Balanserat licensinnehav

Mittuniversitet ska verka för att ha ett balanserat licensinnehav.

Licenser som ägs och har löpande underhåll skall övervakas och revideras om behov finns att förnya underhåll baserat både på nuvarande och eventuellt framtida behov.

3.5 Revidering av ägda licensformer

Mittuniversitet ska regelbundet revidera ägda licensformer.

För att säkerhetsställa att licensrättigheter är bäst optimerade för det behov av mjukvara som nyttjas, så revideras ägda licensformer. Primärt sker revidering när underhåll/support förnyas eller när mjukvaruapplikationen ska uppgraderas och nya licensrättigheter införskaffas.

4 Efterlevnad av licenser

Mittuniversitet ska ha rapporter kring licens efterlevnad tillgängliga för roller med licensansvar.

Snow mäter antalet installationer och licenser som finns tillgängliga och skapar en rapport som visar efterlevnad per tillverkare och applikationer.

Prioritering av tillverkare har gjorts utifrån följande kriterier:

- Riskbedömning
- Antal licenser
- Kostnad

Kontroll av efterlevnad för kategori 1 sker kvartalsvis och för kategori 2 kontrolleras efterlevnad halvårsvis.

Handläggningsordning

2023-04-05

DNR: MIUN 2023/1017

Prioritering av tillverkare:

Kategori 1

- Microsoft
- Adobe
- Fortinet
- VMware
- QSR - NVivo
- Clarivate Analytics – Endnote
- Stata Corp

Kategori 2

- Övriga

Ansvarig för uppföljning är License Manager.

5 Roller och ansvar

Mittuniversitet ska ha en tydlig ansvarsfördelning för licenshantering.

Övergripande ansvar för licenshantering och efterlevnad hos Mittuniversitet ligger i rollen License Manager.

License Manager är Ann-Charlotte Staverfelt, Infrastrukturavdelningen

Ansvariga att genomföra de olika processer som hänvisas i texten:

Installation av mjukvara – Klienthantering, IT-Support

Inventering av mjukvara – License Manager

Inköp av licenser – License Manager

Katalogisering av licenser - License Manager

6 Budget

Respektive institution/avdelning ska finansiera sina egna licensinköp, så Mittuniversitetet kan upprätthålla en korrekt licens efterlevnad och ett balanserat licensinnehav.